

Sygn. akt: III RC 73/12

UZASADNIENIE

Powód S. J. pozwem z dnia 25 stycznia 2012r. wniósł o uchylenie świadczenia alimentacyjnego w wysokości 400 zł miesięcznie na rzecz pozwanej K. J. ustalonego wyrokiem tut. Sądu z dnia 5 listopada 2004r. w sprawie III RC 645/04.

Pismem procesowym z dnia 15 czerwca 2012r. powód zastępowany przez pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc o uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej. Jednocześnie wniósł o przyznanie pełnomocnikowi z urzędu kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwana jest osobą dorosłą, ma 24 lata, założyła swoją rodzinę i jest w pełni samodzielna życiowo. Podkreślił, że wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2011r., który uprawomocnił się w dniu 7 października 2011r. jego małżeństwo z matką pozwanej zostało rozwiązane przez rozwód i został on obciążony dodatkowo obowiązkiem alimentacyjnym względem syna – J. J. (1) – kwotą – po 600 zł miesięcznie oraz względem byłej zony – L. J. – kwota PN 250 zł miesięcznie.

Powód podkreślił, że po uiszczeniu wszystkich zobowiązań alimentacyjnych w łącznej kwocie po 1350 zł miesięcznie, zostaje mu na życie około 1000 zł, co przy uwzględnieniu jego wydatków na utrzymanie mieszkania i zakup koniecznych leków, sprawia, że pozostaje w niedostatku.

W odpowiedzi na pozew pozwana reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz przyznanie pełnomocnikowi z urzędu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zakwestionowała wszelkie wnioski, twierdzenia oraz dowody podniesione przez powoda. Podkreśliła, że sytuacja majątkowa powoda znacznie przekracza przeciętne możliwości finansowe oraz, że od czasu zasądzenia na jej rzecz alimentów nie nastąpiła żadna zmiana stosunków o jakiej traktuje art. 138 krio. Podniosła bowiem, że od tego czasu sytuacja majątkowa powoda uległa poprawie, albowiem wymieniony w 2010r. z tytułu rozwiązania stosunku pracy w ramach Programu Dobrowolnych Odejść otrzymał od swojego Pracodawcy odprawę pieniężną w wysokości 57 000 zł oraz dodatek za wysługę lat w wysokości 37 166,39 zł, a nadto 15 akcji (...) o wartości 150 zł każda, które powód sprzedał.

Pozwana wskazał, że powód nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych, albowiem mimo, że przebywa na rencie, posiada tylko częściową niezdolność do pracy i mógłby dodatkowo podjąć zatrudnienie.

K. J. wskazała również, że nadal kontynuuje naukę w szkole wyższej, co pozwoli jej na zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia. Jest zarejestrowana, jako osoba bezrobotna i mimo podejmowanych przez nią prób znalezienia zatrudnienia, nie może znaleźć pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem tut. Sądu z dnia 5 listopada 2004r. w sprawie III RC 645/04 zasądzono od powoda S. J. na rzecz córki K. J. urodzonej w dniu (...) alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 10 – go każdego miesiąca do rąk L. J. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 listopada 2004r.

Tym samym orzeczeniem S. J. został zobowiązany do uiszczania na rzecz syna – J. J. (1) – alimentów w kwocie po 450 zł miesięcznie.

dowód: wyrok tut. Sądu z dnia 5 listopada 2004r. w aktach sprawy Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków III R C 645/04.

W tamtym czasie powód był zatrudniony w Zespole Elektrociepłowni (...)/A. gdzie uzyskiwał wynagrodzenie w średniej wysokości 2 519,41 zł netto miesięcznie.

Pozwana K. J. miała 16 lat. Była uczennicą I klasy (...) Szkoły Zawodowej na kierunku gastronomicznym przy ul. (...) we W.. Programowe ukończenie szkoły przypadało na czerwiec 2006r. Jej koszt utrzymania kształtował się na poziomie 700 zł miesięcznie.

Matka pozwanej – L. J. była wówczas zatrudniona w firmie : (...) we W., przy czym w okresie od 10.11.2011r. do 9.11.2004r. miała przyznany urlop wychowawczy na syna J. urodzonego (...)

Rodzina (...) zamieszkiwała wraz z matką powoda w mieszkaniu stanowiącym jej własność. Do września 2004r. małżonkowie prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, co uległo zmianie po tym jak, z uwagi na agresywne zachowanie powoda, L. J. zawiadomiła Policję. Od tego czasu małżonkowie nie gospodarowali wspólnie środkami finansowymi.

dowód: dokumenty w aktach sprawy Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków III R C 645/04.

Relacje w domu rodzinnym Państwa (...) nie układały się poprawnie. Przyczyną powyższego były m.in. agresywne zachowania powoda względem członków rodziny oraz nadużywanie przez niego alkoholu. W 2005r. u K. J. rozpoznano zaburzenia depresyjno – lękowe. W następstwie czego decyzją Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności została ona zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności datującej się od 23 sierpnia 2005r. Orzeczenie miało charakter okresowy do dnia 31 stycznia 2008r.

L. J. wraz z dziećmi od lutego 2010r. została objęta pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we W. w formie pracy socjalnej w kontekście przemocy w rodzinie. Ma założoną Niebieska Kartę.

dowód: przesłuchanie pozwanej k. 257 verte – 259, przesłuchanie świadka L. J. k. 232 verte - 233,orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 79, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 80, świadectwo sądowo – lekarskich oględzin ciała k. 81, zaświadczenie z MOPS we W. z dnia 22.03.2011r. k. 88, zaświadczenie z (...) we W. k. 187.

Przeciwko powodowi toczy się aktualnie postępowanie karne przed tut. Sądem II Wydziałem Karnym w sprawie o sygn., akt II K 971/11 o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k., gdzie pokrzywdzonymi są pozwana oraz L. J..

dowód: przesłuchanie pozwanej k. 257 verte – 259, przesłuchanie świadka L. J. k. 232 verte - 233, akt oskarżenia z dnia 21.11.2011r. k. 84, 87.

S. J. w 2007r. przebył rozległy zawał mięśnia sercowego. Najpierw przebywał na zwolnieniu lekarskim, był poddawany zabiegom rehabilitacyjnym. W okresie od 2008r. do 2009r. powód powrócił do pracy w Zespole Elektrociepłowni (...) S.A., albowiem w wyniku badania lekarskiego stwierdzono u niego brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku mechanika gospodarki wodno – chemicznej. W tym czasie otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 3 095 zł netto miesięcznie.

dowód: przesłuchanie powoda k. 201 verte – 202 verte, informacja o przebytej rehabilitacji k. 50-52, zaświadczenie lekarskie z dnia 2.06.2009r. k. 61 – 62.

Następnie w czerwcu 2009r. powód skorzystał z wdrażanego wówczas w Zespole Elektrociepłowni (...) S.A., programu dobrowolnych odejść, w zamian za co otrzymał odprawę pieniężną w kwocie 57 400 zł, które zostało przelane na jego konto w dniu 28 stycznia 2010r. oraz 15 bezpłatnych akcji spółki o wartości po 150 zł każda, a także kwotę 37 166,39 zł tytułem dodatku za wysługę lat.

dowód: przesłuchanie powoda k. 201 verte – 202 verte, przesłuchanie świadka L. J. k. 232 verte - 233, dyspozycja wypłaty z rachunku brokerskiego k. 71-72, wyciąg z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A. za okres od 10.0.2010r. do 10.02.2010r. k 76-78, wykaz płac w Zespole Elektrociepłowni (...) S.A. k. 74-75, pismo w sprawie przyznania bezpłatnych akcji Grupy (...) k. 73, informacja z (...) z dnia 12.09.2012r. k. 220.

Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2011r. w sprawie o sygn. akt: XIII RC 2329/09, który uprawomocnił się w dniu 7 października 2011r. orzeczono z winy obu stron rozwód między powodem a L. J.. Przedmiotowym rozstrzygnięciem wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem J. J. (1) powierzono matce, ograniczając powodowi jej wykonywanie do ogólnego wglądu w wychowanie i wykształcenie syna oraz współdecydowania o jego istotnych sprawach. Powód został także obciążony obowiązkiem alimentacyjnym wobec syna w kwocie po 600 zł miesięcznie oraz względem byłej żony w kwocie po 250 zł miesięcznie.

Powód uiszcza na rzecz dzieci i żony alimenty w łącznej kwocie po 1350 zł miesięcznie.

dowód: przesłuchanie powoda k. 201 verte – 202 verte, odpis wyroku Sadu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30.03.2011r. w sprawie XIII RC 2329/09 k. 53-54, potwierdzenie przelewu alimentów k. 55.

S. J. w kwietniu 2011r. nakazał opuścić żonie i dzieciom mieszkanie przy ul. (...), nie czekając na zakończenie zainicjowanego przez niego jeszcze w marcu 2010r. postępowania administracyjnego o wymeldowanie wymienionych oraz postępowania sądowego o eksmisję.

dowód: przesłuchanie pozwanej k. 257 verte – 259, przesłuchanie świadka L. J. k. 232 verte – 233, zaświadczenia z dnia 24.04.2012r. k. 69, 70.

Od tego czasu sam zamieszkuje we wskazanym wyżej mieszkaniu. Na jego utrzymanie, a w tym opłaty z tytułu czynszu, wody, funduszu remontowego (409 zł), energii elektrycznej (około 100 zł) oraz gazu (25 zł) i telewizji (...) (99 zł) wydatkował do stycznia 2013r. średnio 650 zł, a od stycznia 2013r. około 730 zł miesięcznie. Około 30 – 50 zł miesięcznie wydatkuje na telefon komórkowy.

dowód: przesłuchanie powoda k. 201 verte – 202 verte, faktura VAT za gaz k. 4, faktura VAT za usługi telekomunikacyjne k. 5, 21 faktura VAT za telewizję (...) k. 6, informacja Wspólnoty Mieszkaniowej z dnia 21.11.2011r. k. 8, informacja ze Spółdzielni Mieszkaniowej z dnia (...) .2012r. k. 253, blankiety opat za energie elektryczną k. 9, przedwstępna umowa darowizny z dnia 10.08.2009r. k. 93-94, wyciąg z rachunku bankowego powoda w Banku (...) S.A. k. 136 – 144.

Z uwagi na konsekwencje zdrowotne wywołane przebyciem w 2007r. zawałem mięśnia sercowego, powód złożył wniosek do (...) Zespołu (...) do Spraw Niepełnosprawności we W. o przyznanie mu renty. Wskazany Organ decyzją z dnia 5 października 2011r. zaliczył powoda do stopnia niepełnosprawności umiarkowanego datującego się od maja 2007r. ze wskazaniem, że S. J. może podjąć zatrudnienie jedynie w warunkach chronionych.

Powód aktualnie utrzymuje się z przyznanej mu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - z tytułu częściowej niezdolności do pracy - renty w wysokości 2378,11 zł miesięcznie netto. Poza ponoszonymi kosztami utrzymania mieszkania, około 150 zł miesięcznie wydatkuje na leki. Wymieniony ma zadłużenie w Banku (...) S.A. na kwotę 8 150,50 zł.

dowód: przesłuchanie powoda k. 201 verte – 202 verte, faktura VAT z dnia 18 stycznia 2012r. decyzja ZUS o waloryzacji renty k. 33-34, 145, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 5.10.2011r. k. 49, zaświadczenie z Banku (...) S.A. k. 56.

K. J. w czerwcu 2013r. ukończy 25 lat. Pozwana po ukończeniu najpierw szkoły zawodowej, a następnie technikum i uzyskaniu zawodu technik – kucharz, podjęła w 2009r. studia licencjackie. Aktualnie jest studentką 3 – go roku w Wyższej Szkole (...) na kierunku (...) i (...). Studiuje w systemie zaocznym. Zajęcia odbywają się w co drugi weekend.

Planowana data ukończenia studiów przypada na luty 2013r. Aktualnie pozwana przygotowuje się do egzaminu licencjackiego, który odbędzie się w marcu 2013r. Opłata za studia wynosi 370 zł miesięcznie, około 130 zł miesięcznie wymieniona przeznacza na dojazdy do szkoły i posiłki w trakcie zajęć.

Pozwana włada językiem angielskim w stopniu komunikacyjnym, nie zna języka niemieckiego, w czym upatruje problem w znalezieniu zatrudnienia w branży turystycznej.

K. J. z uwagi na niską średnią ocen – 3,6, nie mogła ubiegać się o stypendium naukowe. Wymieniona przez cały okres studiów nie ubiegała się o przyznanie jej stypendium socjalnego, naukowego, zapomogi oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych, którymi dysponuje Uczelnia.

dowód: przesłuchanie pozwanej K. J. k. 257 verte- 259, zaświadczenie z dnia 20.06.2012r. k. 63, zaświadczenie o studiach k. 64, zaświadczenie z dnia 1.08.2012r. k. 147, wyciąg z rachunku bankowego pozwanej k. 160- 185.

Pozwana od dnia 21 września 2010r. jest po raz drugi zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) we W. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

W okresie od 10 grudnia 2009r. do 10 czerwca 2010r. K. J. odbyła staż w Sadzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków w zawodzie protokolanta sądowego na stanowisku referenta stażysty.

Powiatowy Urząd Pracy we W. w piśmie z dnia 21 grudnia 2012r. wskazał, że dysponuje ofertami pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych. Przykładowo wskazał kilka ofert pracy w charakterze sprzątaczk, pracownika restauracji z wynagrodzeniem 1500 zł brutto miesięcznie. Z informacji tej wynika, że pozwana od dnia rejestracji zgłaszała się w wyznaczonych terminach do pośrednika pracy PUP – W., gdzie jest informowana o aktualnych ofertach pracy oraz o formach pomocy oferowanych przez Urząd. W okresie rejestracji została skierowana na rozmowę kwalifikacyjną na stanowisko sekretarki medycznej, jednak nie została zatrudniona ze względu na wybór innego kandydata. W okresie od 2 listopada 2010r. do 2 lutego 2011r. odbywała staż w przedszkolu na stanowisku: pomoc nauczyciela. W dniu 14 września 2012r. pozwana uczestniczyła w organizowanych przez Centrum (...). Podczas ostatniej wizyty u pośrednika w dniu 12 grudnia 2012r. K. J. zadeklarowała gotowość do pracy wyłącznie na jedną zmianę w pełnym wymiarze czasu pracy w godzinach od 7.30 do 16.00 z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem, a takie oferty dla osób o kwalifikacjach pozwanej wpływają do (...) sporadycznie.

dowód: przesłuchanie pozwanej K. J. k. 257 verte- 259, zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) we W. k. 65, opinia o odbytym stażu k. 190 – 191, opinia o odbytym stażu k. 192- 193, zaświadczenie o odbytym stażu k. 195, informacja z PUP z dnia 21.12.2012r. k. 242.

Pozwana w czasie studiów poza odbyciem wskazanych stażów pracowniczych, nie podejmowała zatrudnienia. Wymieniona nie chce pracować w swoim wyuczonym zawodzie kucharza, twierdząc, że jej organizm nie jest do takiej pracy przygotowany, nadto wymaga dyspozycyjności w weekendy. Wymieniona szuka pracy w charakterze opiekunki, czy pomocy nauczyciela, ale wyłącznie na pełnym etacie.

dowód: przesłuchanie pozwanej K. J. k. 257 verte- 259.

W roku podatkowym 2010 K. J. wykazała dochód w kwocie: 6 350 zł z innych źródeł oraz 3 356,11 zł z działalności wykonywanej osobiście, a w roku podatkowym 2011r. wykazała dochód w wysokości 950 zł z innych źródeł.

dowód: informacja naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 21.12.2012r. k. 245.

K. J. w 2011r. urodziła syna – P. W.. Wymieniona nie pozostaje w związku z ojcem dziecka, nie mniej wymieniony w całości pokrywa koszty utrzymania syna, które kształtują się na poziomie 500 zł miesięcznie. Ojciec małoletniego w zależności od potrzeby kupuje dziecku żywność, środki higieniczne i kosmetyczne, odzież, opłaca wizyty lekarskie. K. J. ma przyznany zasiłek rodzinny na syna w kwocie po 68 zł miesięcznie.

dowód: przesłuchanie pozwanej K. J. k. 257 verte- 259, decyzja MOPS we W. z dnia 7.12.2011r. k. 66-67, wyciąg z rachunku bankowego pozwanej k. 160- 185.

Od kwietnia 2011r. K. J. wraz z synem, bratem oraz matką zamieszkuje w mieszkaniu użyczonym im tymczasowo przez pracodawcę L. J. położonym przy ul. (...) we W.. Koszt utrzymania mieszkania kształtuje się na poziomie 800 zł miesięcznie i w całości jest opłacany przez jej matkę.

L. J. jest zatrudniona na 1/4 etatu i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości po 547 zł miesięcznie. Oprócz uzyskiwanego wynagrodzenia otrzymuje alimenty od powoda w kwocie 250 zł miesięcznie oraz alimenty na dwoje dzieci – pozwana w wysokości po 500 zł miesięcznie i syna – J. J. (1) w kwocie po 600 zł miesięcznie. Wymieniona korzysta także w razie potrzeby ze wsparcia finansowego od swojego ojca.

Wymieniona około 200 zł miesięcznie przeznaczająca na paliwo do samochodu, kolejne 1300 zł rocznie wydatkuje na ubezpieczenie i przegląd samochodu. Korzysta z telefonu komórkowego na kartę, za którą płaci 30 zł raz na dwa miesiące.

Małoletni J. J. (1) ma 12 lat. Z uwagi na zaburzenia zachowania jest objęty kształceniem specjalnym w warunkach szkoły integracyjnej. Uczęszcza do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr (...) we W.. Zajęcia odbywają się tam od godziny 8.00 do 14.00 – 15.00. Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w przebiegu jego rozwoju, chłopiec wymaga terapii psychologicznej i pedagogicznej. Jest dzieckiem niepełnosprawnym w stopniu lekkim. Nie wymaga przy tym stałej czy długotrwałej opieki czy pomocy innych osób w samodzielnej egzystencji oraz usług rehabilitacyjnych.

dowód: przesłuchanie świadka L. J. k. 232 verte – 233, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego k. 250- 251, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 252.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą materialnoprawną żądania powoda był przepis art. 138 krio, zgodnie,

z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, przy czym przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego tj. okoliczności decydujących w myśl przepisu art. 135 § 1 krio o zakresie obowiązku alimentacyjnego. Zmianę stosunków powoduje także zdarzenie, wskutek którego obowiązek alimentacyjny wygasa. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 1974 r., sygn. akt II CO 9/74, publ. LEX nr 7560, a także: J. Pietrzykowski w: Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem, pod red. J. Pietrzykowskiego, Warszawa 1990, str.561).

Pamiętać jednocześnie należy, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych wyłącznie wobec dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, o czym stanowi przepis art. 133 § 1 krio.

S. J. domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego względem córki –K. J., wskazując, że wymieniona osiągnęła samodzielność życiową umożliwiającą jej na ponoszenie swoich kosztów utrzymania bez jego udziału oraz, że jego aktualne możliwości zarobkowe, nie pozwalają mu na uiszczanie na rzecz pozwanej alimentów.

Sąd uznał, argumenty powoda w przeważającej części za trafne i powództwo uwzględnił. Dokonując natomiast ustaleń faktycznych w sprawie, oparł się na dowodach zgromadzonych w postępowaniu przed tut. Sądem w sprawie o alimenty o sygn. akt: III RC 645/04 oraz dowodach zgromadzonych w niniejszym postępowaniu zawnioskowanych przez strony, a także dowodach osobowych, w tym przesłuchaniu stron i zeznaniach świadka L. J.. Wymienione dowody Sad

uznał za wiarygodne, w szczególności ze względu na fakt, że okoliczności z nich wynikające wzajemnie się uzupełniają, a dowody osobowe znajdują potwierdzenie w dowodach w postaci dokumentów, w tym także urzędowych.

Jak już zostało zasygnalizowane obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej wysłowione w art. 96 k.r.o. Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletniości. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, przy czym przyjmuje się, że nie można tego oczekiwać od dziecka małoletniego. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletniość, brać należy pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do zahamowywania, a co najmniej znacznego utrudniania, dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych, niezbędnych do kontynuowania nauki po osiągnięciu pełnoletniości, pozostawałoby, zatem w sprzeczności ze wspomnianym wyżej podstawowym obowiązkiem rodzicielskim.

Ten kierunek myślenia o obowiązku alimentacyjnym rodziców dochodzi do głosu w polskiej judykaturze od dawna (por. np. orz. SN z dnia 17 grudnia 1976 r. - OSPiKA 1977, poz. 196) i jest stale obecny w wykładni art. 133 k.r.o. (por. m.in.: ust. XII uchwały Pełnego Składu Izby Cywilnej SN z dnia 9 czerwca 1976 r. - OSNCP 1976, z. 9, poz. 184, teza IV wytycznych SN z dnia 16 grudnia 1987 r. w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty - OSNCP 1988, poz. 42; orz. SN z dnia 11 lutego 1986 r. - OSPiKA 1997, poz. 85).

Analizując całość zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał, że pozwany wykazał zaistnienie przesłanek z art. 138 k.r.o., skutkujących uchyleniem jego obowiązku alimentacyjnego względem córki. Jednocześnie jako chybioną potraktował linię obrony przyjętą przez pozwaną i reprezentującego ją pełnomocnika, która w głównej mierze swoje działania procesowe skupiła na osobie powoda, dążąc do wykazania, że od czasu ustalenia obowiązku alimentacyjnego ojca względem córki, nie nastąpiła zmiana stosunków w zakresie możliwości zarobkowych pozwanego, a więc ich zmniejszenie, czy ustanie, które mogłoby skutkować zwolnieniem go ze świadczeń alimentacyjnych. Bezsprzeczne między stronami jest, że w 2004r., kiedy to zostały sądownie ustalone alimenty na rzecz K. J., S. J. był zatrudniony w Zespole Elektrociepłowni (...) S.A. we W. na stanowisku mechanika gospodarki wodno - chemicznej i z tego tytułu uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości 2 519 zł netto miesięcznie. Wymieniony jednak z uwagi na przebyty w 2007r. rozległy zawał serca mięśniowego, był zmuszony przerwać zatrudnienie, przebywał do 2008r. na zwolnieniu lekarskim, pobierając zasiłek z ZUS - u. Swoją aktywność zawodową na tym samym stanowisku pracy podjął, po dopuszczeniu go do pracy przez lekarza medycyny pracy, ponownie w 2008r. i pracował do 2009r., uzyskując wynagrodzenie na poziomie 3 095 zł miesięcznie netto. Ze względu jednak na stan zdrowia po przeżytym zawale, konieczność przyjmowania leków, powód skorzystał z dokonywanej w jego zakładzie pracy restrukturyzacji zatrudnienia i skorzystał z tzw. Programu Dobrowolnych Odejść. Nie można przy tym czynić wymienionemu zarzutu, że po jego stronie nie zachodziły obiektywne przeszkody do wykonywania zatrudnienia. Przeciwnie, został on zaliczony przez Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we W. do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, datującej się od maja 2007r., a więc daty przebitego przez niego zawału serca. Z tych względów może on podjąć zatrudnienie ale jedynie w warunkach chronionych. Powód przy tym w świetle dowodów zaferowanych przez stronę pozwaną, nie kwestionuje co do zasady, że odchodząc z pracy uzyskał odprawę w wysokości 57 400 zł, nagrodę za wysługę 20 lat pracy w wysokości 37 166, 39 zł oraz 15 akcji (...) 2007 o wartości 150 zł każda, które następnie spieniężył. Powyższe przysporzenia finansowe, niewątpliwie wpłynęły na poprawę jego możliwości majątkowych w porównaniu z rokiem 2004. Nie mniej nie można zapominać o tym, że aktualnie możliwości zarobkowe powoda z uwagi na częściową niezdolność do pracy są znacznie ograniczone. Powód aktualnie utrzymuje się z renty w wysokości 2 378 zł miesięcznie netto. Twierdzi, że uzyskane w 2009 i 2010r. w/w środki finansowe spożytkował na alimenty i bieżące potrzeby, zaś strona pozwana powyższych twierdzeń obalić nie zdołała. Nie można zapominać również o tym, że w porównaniu z rokiem 2004, powód ponosi znacznie wyższe koszty utrzymania. Aktualnie samodzielnie uiszcza

opłaty za zajmowane mieszkanie w kwocie (od stycznia 2013r.) około 730 zł miesięcznie, około 150 zł miesięcznie wydaje na leki, zaś od października 2011r. jest dodatkowo obciążony alimentami na rzecz byłej żony w wysokości po 250 zł miesięcznie i wyższymi alimentami na rzecz małoletniego syna w wysokości po 600 zł miesięcznie, w miejsce uiszczanych do tego czasu alimentów w wysokości po 450 zł miesięcznie.

Przedstawione wyżej okoliczności jednak, nie mają tak istotnego znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Zauważyć bowiem należy, że strona powodowa słusznie w trakcie całego postępowania akcentuje, że zmiana okoliczności o jakich mowa w art. 138 krio od czasu wydania wyroku w przedmiocie alimentów od powoda względem pozwanej, zachodzi aktualnie po stronie K. J., która jest osobą dorosłą, ma wyuczony zawód i winna podjąć zatrudnienie, które będzie stanowiło podstawę jej utrzymania. Stąd właśnie uczyniony na wstępie niniejszych rozważań zarzut w kierunku linii obrony przyjętej przez stronę pozwaną.

Z poczynionych, bowiem ustaleń faktycznych wynika, że K. J. w czerwcu 2013r. ukończy 25 lat. Wymieniona już w 2006r. ukończyła szkołę zawodową, a następnie w czerwcu 2009r. technikum, uzyskując zawód: technik – kucharz. Mimo kilkuletniej nauki w kierunku uzyskanego zawodu, pozwana zdecydowała się na podjęcie studiów licencyjnych w o zupełnie innym kierunku kształcenia. Mianowicie w październiku 2009r. roku rozpoczęła studia licencyjne w Wyższej Szkole (...) na kierunku (...) i (...). Studiuje w systemie zaocznym. Zajęcia odbywają się w co drugi weekend. Planowana data ukończenia studiów przypada na luty 2013r. Aktualnie pozwana przygotowuje się do egzaminu licencyjnego, który odbędzie się w marcu 2013r. Co istotne pozwana sama w trakcie przesłuchania przed Sądem, nie była w stanie określić, czym kierowała się wybierając dany kierunek. Co więcej wskazała, że raczej trudno jej będzie znaleźć pracę w branży turystycznej, a to uwagi na jedynie komunikatywną znajomość języka angielskiego i brak znajomości języka niemieckiego. W tym kontekście stwierdzić należy, że wymieniona mając świadomość konieczności posługiwania się dwoma językami w celu późniejszego ubiegania się o pracę, winna podjąć działania w celu ich przyswojenia. Nie może przy tym tłumaczyć się brakiem czasu, albowiem wymieniona od 2009r. nie podejmowała pracy zarobkowej, uczęszczając na zajęcia jedynie w co drugi weekend. K. J. twierdzi również, że nie widzi możliwości podjęcia pracy w swoim wyuczonym zawodzie kucharza, takiej pracy nie szuka, bo w jej ocenie jej stan zdrowia na to nie pozwala. Wskazała, że pracowała kiedyś w restauracji, ale „jej organizm wytrzymał tylko 3 dni, potem mdlała”. Wymieniona przy tym nie przedłożyła Sądowi na tę okoliczność żadnego zaświadczenia lekarskiego, z którego wynikałyby jakiegokolwiek przeciwwskazania zdrowotne do podjęcia przez nią pracy. Wskazała, że cierpi na zaburzenia tarczycy, lecz się hormonalnie. Aktualnie pozwana deklaruje chęć podjęcia pracy w charakterze opiekunki dla dziecka, nie mniej również w tym zakresie ma jasno określone warunki, na jakich tę pracę chciałaby wykonywać. W trakcie przesłuchania przed Sądem wskazała, że: „Nie chciałabym pracować jako niania u kogoś, tylko na etacie w przedszkolu (...) Nie podjęłabym pracy na pół etatu, bo nie wystarczyłoby mi na żłobek dla syna, wynajęcie mieszkania i życie.” Jednocześnie pozwana słuchana na okoliczność ponoszonych kosztów utrzymania nie jest w stanie określić orientacyjnie ani ile wynosi koszt wynajmu mieszkania, kosztów jej żywienia, czy innych podstawowych potrzeb, tłumacząc, że tymi sprawami zajmuje się jej mama. Podobne warunki zatrudnienia pozwana przedstawiła również pośrednikowi z PUP we W.. Z informacji PUP wynika, że takie oferty pracy wpływają do (...) sporadycznie.

Reasumując Sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego uznał, że K. J. osiągnęła samodzielność życiową i powinna podjąć bardziej zdecydowane działania w celu znalezienia zatrudnienia. Wymieniona studiuje zaocznie, co niewątpliwie sprzyja podjęciu zatrudniania. Powszechnie wiadomym jest, że młodzi ludzie właśnie w celu wykonywania pracy zawodowej, decydują się na odpłatne przecież zdobywanie wyższego wykształcenia. Rażącem po stronie pozwanej, jest brak dostatecznej staranności, wytrwałości, konsekwencji w poszukiwaniu pracy, a z drugiej strony mimo ukończenia 24 lat ciągły brak sprecyzowanych planów drogi zawodowej. Jak już zostało wskazane wymieniona nie ma żadnych przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy kucharza, takiej pracy podjąć jednak nie zamierza, mimo, że pracodawcy poszukują osób wykwalifikowanych w tym kierunku. Również uzyskanie przez nią za około 2 miesiące licencjatu z zakresu turystyki i rekreacji, niewiele może zmienić w jej karierze zawodowej, a to z uwagi na wskazaną przez nią nieznaną znajomość języków obcych. Trudno także przyjąć argumentację K. J. odnośnie do niechęci podjęcia się prywatnie opieki nad dzieckiem, a zainteresowanie jedynie pracą w przedszkolu i to w pełnym

wymiarze czasu pracy w godzinach od 7.30 do 16.00, co zawęży rynek jedynie do przedszkoli państwowych. W przedszkolach prywatnych bowiem praca w zawodzie pomocy nauczyciela ma charakter zmianowy.

Wymieniona nadto posiada doświadczenie w charakterze pracownika biurowego, co także zwiększa jej szanse na znalezienie zatrudnienia.

W kontekście powyższego uznać należy, że pozwana mimo faktycznych możliwości, nie podejmuje dostatecznych aktów staranności w celu znalezienia pracy i wzięcia na siebie odpowiedzialności za swoje utrzymanie, a co za tym idzie, przyjąć można, że wymieniona, mimo, że jak podaje, znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, nie chce samodzielnie wpłynąć na jej zmianę. W tym miejscu podkreślić trzeba również, że K. J. mimo obiektywnych ku temu przesłanek przez 3 lata studiów nie przejawiała zainteresowania przyznaniem jej oferowanych przez Uczelnię stypendiów socjalnych, czy stypendiów dla osób niepełnosprawnych, albo zapomóg, co w kontekście comiesięcznej opłaty za studia w wysokości po 370 zł miesięcznie, znacznie odciążałoby ją finansowo.

Wreszcie na ocenę Sądu odnośnie do konieczności odjęcia pozwanej wsparcia finansowego ze strony ojca, nie może mieć wpływu fakt, iż wymieniona wychowuje samotnie syna – P. W.. Skoro jak podała, ojciec dziecka zaspokaja wszelkie jego potrzeby, nie ma przeciwwskazań, aby chłopiec uczęszczał do żłobka, za które miesięczna opata wynosi około 250 – 300 zł, a ona w tym czasie mogłaby pracować. Jeżeli z kolei pozwana ma wątpliwości, czy ojciec chłopca taką opłatę by uiszczał, winna skorzystać z przysługującego jej prawa do sądowego uregulowania obowiązku alimentacyjnego ojca względem małoletniego syna. Nie może ona natomiast odpowiedzialności za utrzymanie i wychowanie swojego dziecka przerzucać na powoda. Co więcej, w ostatnim czasie bardzo powszechnym jest podejmowanie przez kobiety pracy w charakterze opiekunki, w ramach której wymienione świadcząc prace opiekują się także swoim dzieckiem. Taka forma zatrudnienia nie wymusza konieczności oddania własnego dziecka do żłobka, czy przedszkola.

Kończąc rozważania w tym zakresie, Sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, doszedł do przekonania, że właśnie po stronie K. J. zaszło zdarzenie w następstwie którego obowiązek alimentacyjny powoda wygasł. Spełnione zostały zatem przesłanki wskazane w art. 138 krio. Pozwana ma wszelkie faktyczne predyspozycje, w tym wiek, zawód, doświadczenie w pracy biurowej i pedagogicznej aby podjąć zatrudnienie. Fakt, że od 2009r. jest zarejestrowana w PUP we W. jako osoba bezrobotna, winien też uświadomić jej, że swoich działań w kierunku znalezienia zatrudnienia nie może ograniczać jedynie do wizyt u pośrednika z PUP. Znając aktualny rynek pracy winna również mieć bardziej elastyczne wymogi odnośnie do poszukiwanej formy zatrudnienia. W okolicznościach faktycznych rozstrzyganej sprawy uznać należało, że brak po stronie pozwanej wystarczających działań w celu znalezienia zatrudnienia zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi i zdobytym podczas stażów doświadczeniem, winien skutkować odjęciem jej dotychczasowej pomocy materialnej ze strony ojca.

Wskazać należy jeszcze, że podnoszona przez stronę pozwaną okoliczność, że L. J. nie może podjąć zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad małoletnim synem J., nie ma istotnego znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Nie mniej Sąd konfrontując zawnioskowane w tym zakresie dowody, w tym w szczególności w postaci zeznań L. N. oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego chłopca oraz orzeczenia o stopniu jego niepełnosprawności, nie może zgodzić się z wskazaną tezą strony pozwanej.

Sąd ustalił, że małoletni J. J. (1) z uwagi na zaburzenia zachowania jest objęty kształceniem specjalnym w warunkach szkoły integracyjnej. Uczęszcza do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr (...) we W., gdzie przebywa od godziny 8.00 do 14.00 – 15.00.

Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w przebiegu jego rozwoju chłopiec co prawda wymaga terapii psychologicznej i pedagogicznej, jest dzieckiem niepełnosprawnym w stopniu lekkim, nie mniej nie wymaga przy tym stałej czy długotrwałej opieki czy pomocy innych osób w samodzielnej egzystencji oraz usług rehabilitacyjnych. To z kolei stoi w sprzeczności z twierdzeniami świadka – L. J., która twierdziła, że uczęszcza z małoletnim na zajęcia rehabilitacyjne. Wymieniona przy tym nie sprecyzowała gdzie, w jakich terminach w takich zajęciach z małoletnim

uczestniczy. Podała natomiast, że dużo czasu poświęca na przygotowanie się do spraw sądowych, których stronami są ona i powód. W świetle przedmiotowych okoliczności, Sąd odmiennie od pozwanej, nie widzi po stronie L. N. obiektywnych przeciwwskazań do podjęcia pracy w większym wymiarze czasu.

Mając na uwadze wszystkie przedstawione okoliczności, Sąd na podstawie art. 138 krio, uchylił z dniem wniesienia powództwa – 25 stycznia 2012r. – obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej, o czym orzekł w pkt I wyroku.

Na podstawie art. 102 krio nie obciążył pozwanej, z uwagi na jej sytuację majątkową, obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda.

Na podstawie § 19 w zw. z 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocników z urzędu ustanowionego przez Sąd dla powoda i pozwanej kwotę po 1476 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronom z urzędu, o czym orzekł w pkt III i IV wyroku.

Z.

1. odpis wyroku wraz uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej;

2. kal. 14 dni;

W., 15.01.2013r.